

Člověk jako strom, lidé jako les

Stejně jako člověk je každý strom unikát. Avšak každý unikát má charakteristické rysy, které jej činí podobným k ostatním. Děti se v aktivitě prostřednictvím modelu stromu dostávají k myšlence osobnostního růstu a podobnosti všech lidí.

Téma:

- ZACHÁZENÍ ROZMANITOSTÍ A RESPEKT K ODLIŠNOSTI (stejně jako strom, je každý člověk unikát, avšak všichni žijeme ve stejném lese, na stejné planetě)
- KRITICKÉ MYŠLENÍ A OTEVŘENÁ MYSL (analýza osobních vlastností, schopností, dovedností, hodnot a pojmenování možností jak tyto kritéria rozvíjet)

Cílová skupina: vlčata a světlušky

Počet účastníků: 2-15

Délka programu: 60-90 min

Cíle:

Děti

- si v podobě stromu pojmenují, co je může v dětství rozvíjet, jaké by chtěly mít v dospělosti schopnosti, dovednosti, vlastnosti, postoje a hodnoty.
- si uvědomí důležitost osobnostního růstu, k dosažení požadovaných kritérií z prvního cíle.
- zjistí, že je každý člověk odlišný (má jiné kořeny, kmen i listy) ale zároveň jsme si všichni velmi podobní a žijeme ve stejném lese.

Kompetence:

<u>Globálního občana</u>	Skautské stezky
Zacházení s rozmanitostí, respekt k odlišnosti	C. 1 Lidé a vztahy
Kritické myšlení a otevřená mysl	E. 4 Různost světa
	F. 4 Hodnota přírody

Materiál:

- Velký papír min. A3, papír pro každého účastníka min. A4, malovací a psací potřeby

Průběh programu:

Normální písmo = to co organizátor nečte

Kurzíva = to co organizátor čte

1/ STROMY OKOLO NÁS (5-10 min)

1. přečti citát: *To, co vytvořila příroda, je vždycky lepší než to, co bylo vytvořeno uměle. (Cicero)*
2. vyzvi k rozhlédnutí okolo sebe a poté polož otázky (je vhodné program vést někde, kde jsou stromy):
 - *Co je na stromech krásného?*
 - *Kde všude mohou růst stromy?*
 - *A jak se vlastně liší? V čem se stromy od sebe liší a v čem jsou stejné?*
 - *Musíme chránit stromy? Zaslouží si to všechny stromy, nebo jen některé?*

Je dobré přijímat názory dětí, tak jak přijdou a svůj názor je lepší říci až nakonec. Vybízejte k diskuzi otázkami typu: Co myslíte vy ostatní?

2/ KRESLENÍ STROMU (30-45 min)

1. Rozdejte papíry, pastelky/fixy, aj. psací potřeby - mohou mít i vlastní:

Ted' bych byl/a rád/a, kdybyste si každý nakreslil svůj vlastní strom během 5 minut, včetně kořenů, kmene, koruny. Samozřejmě můžete dokreslit i větve, listy, květy, či plody. To je na vás. Jakmile mají děti strom nakreslený, je vhodné, aby si jej navzájem ukázaly.

2. *Ted' společně ten náš strom dotvoříme. Každý píše sám za sebe. Začneme u kmene! Napište, jaké jsou důležité hodnoty v životě. Zkuste si představit, co je důležité. Je to rodina, zábava...? Nebo něco dalšího?*
3. *Koruna stromu je vrcholem kam se snaží každý z nás vylézt (dosáhnout na ni), napište do ní dobré vlastnosti, schopnosti a dovednosti které máte a rádi by jste je rozvíjeli. Poté pokračujte tím, co by jste chtěli mít. Můžete se inspirovat kamarády, rodinou, spolužáky a podobně.*
4. *A nakonec skočíme vyplňováním kořenů. Jsou to základy našeho stromu, které mu dávají vláhu a živiny. **KOŘENY** jsou něčím, z čeho strom čerpá sílu, odvahu, stabilitu, pevnost. Díky kořenům může strom růst, rozvíjet se a silít. Podobně jako se náš život buď opírá o důvěru v Dobro - u skautů v Pravdu a Lásku - , nebo nemá kořeny. Proto do něj napište, co konkrétního by jste měli dělat pro to, aby jste dobře živilí, podporovali a rozvíjeli váš kmen a celou korunu. Je dobré dětem navrhnout vhodné příklady jako: chodit do školy, učit se hrát na klavír, nevzdávat se, pomáhat ostatním, chodit do skautu atd.*
5. *Jakmile děti mají vyplněný svůj strom, usadíme je do kruhu a rozvineme na společném větším papíře, velký strom. Nyní všichni společně vytvoříme jeden velký strom, který se nám bude líbit a který bude pro všechny. Je to strom, který nám symbolizuje, že máme všichni své vlastní stromy (jsme jiní), ale zároveň jsme schopni vytvořit jeden společný strom (jsme si podobní). V tuto chvíli by měl vedoucí vysvětlovat jednotlivé pojmy, které se zapisují a celkově tak dětem pomáhat s pochopením.*

3/ POVÍDÁNÍ O STROMU (5-10 MIN)

Děti nechte pohodlně usadit, případně zavřít oči a vnímat následující povídání:

Život je jako strom. Ze semínka vyrostou první kořínky, kmen, větvičky a listy. Postupem času, když se stromu daří vyrostou krásy. Je vysoký, se silným kmenem (naše hodnoty) a

bohatou korunou (naše vlastnosti, schopnosti a dovednosti). Čím větší máme kořeny (více se zlepšujeme a snažíme), tím víc je náš strom krásnější a zelenější.

Ne vždy je pěkné počasí. Občas fouká silný vítr a prší, náš strom se ohýbá, ale vydrží. Silný strom ale přežije i tu nejhorší bouřku nebo dokonce uhození bleskem.

Každý strom se skládá ze stejných částí, v tom jsou si všechny stromy podobné, ovšem každý má větve rostlé jinak, každý je jinak vysoký, může mít jinou barvu listů, kůry, velikost kmene a životní podmínky, vždy se ale jedná o strom s kořeny, kmenem a větvemi - stejně jako lidé.

4/ OBJÍMÁNÍ STROMU (10 MIN)

Nechte děti aby si našly svůj strom a objaly jej. Je důležité je upozornit, že to je čas, kdy by měly přemýšlet nad tím, co jsme doposud zažili a slyšeli. Až bude správný čas svolíte je nazpět.

5/ REFLEXE (10 - 15 MIN)

Sedněte si do kruhu a shrňte proběhlou aktivitu. Následně zahajte skupinovou diskuzi. Je třeba vytvořit bezpečné prostředí pro sdílení informací a případným problémům při formulaci myšlenek pomoci. Pokud nebudou děti odpovídat, můžete zvolit metodu mikrofonu (předmět, který koluje mezi dětmi a ten kdo jej drží, mluví).

Ptejte se na tyto otázky:

- *Co jste cítili, když jste objali strom? Nad čím jste přemýšleli, co se vám hodilo hlavou?*
- *Kdo máte podobné pocity? A kdo naopak úplně jiné?*
- *Myslíte si, že jsou stromy krásné?*
- *Co si odnášíte z tohoto programu? Proč?*

PŘÍDAVEK O SKAUTINGU (10 - 15 MIN)

Za část povídání o stromu můžete vložit ještě část věnující se skautingu:

Tak, jako žijí stromy, žijí i lidé a i skauti. 22. února se narodili zakladatelé světového skautingu manželé Baden-Powellovi. Robert Baden-Powell založil první skautský oddíl na světě, a tudíž díky němu můžeme chodit do skauta a mít spoustu kamarádů a přátel, jako jsme tady my. Proto, na jejich počest, se po celém světě slaví Thinking day, neboli Den zamyšlení. Představte si, že skauti nejsou jen v šesti státech světa! Jinak jsou opravdu všude, jako stromy v přírodě. Sice se nám může zdát, že skauti z jiných zemí jsou jiní než my, ale přesto stejně jako stromy jsou nám velmi podobní. Kde všude mohou žít skauti? Jací jsou?

V tomto případě můžete do reflexe vložit ještě otázky:

- *Co nového jste se o skautu dozvěděli?*
- *Jako mohou být důvody, že se tento den pojmenoval právě Thinking day?*

KOMENTÁŘE AUTORKY

Program byl realizován na skautském táboře v roce 2014 v sekci Žabí večery. Důraz jsem dala na to, aby program byl dobrovolný! Osvědčilo se mi to, protože i když se konal v osobním volnu, přišlo asi 15 účastníků ve věku 7 - 16 let. Probíhal venku u ohniště v podvečer, slunce se sklánělo k obzoru, ale bylo teplo a světlo.

V tomto programu jsem (oproti realizovanému programu) přidala část o skautingu.

Alternativou může být použití místo velkého papíru se stromem např. staré prostěradlo, kreslení stromu ve dvojici, kdy druhá polovina by patřila druhému kamarádovi.